

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
Anti-Money Laundering Office (AMLO)

เรื่องเสร็จที่ กส. ๓/๒๕๖๙

บันทึกการตอบข้อหารือ
เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดเก็บหลักฐานประกอบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนของลูกค้า

ที่มาของเรื่อง

ด้วยบริษัทหลักทรัพย์ ก. (บริษัท) มีหน้าที่จัดให้ลูกค้าแสดงตนและพิสูจน์ยืนยันตัวตนของลูกค้าตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน บริษัทจึงขอหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแสดงตนและพิสูจน์ตัวตนสำหรับลูกค้าที่เปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ทางออนไลน์

ประเด็นข้อหารือที่จะต้องพิจารณา

ประเด็นที่ ๑ การแสดงตนและพิสูจน์ตัวตนสำหรับลูกค้าที่เปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ทางออนไลน์ กรณีลูกค้าเปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ทางออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน โดยลูกค้าจะต้องผ่านการยืนยันตัวตนและพิสูจน์ตัวตน ๒ วิธี ได้แก่ ๑) การยืนยันตัวตนด้วยระบบ National Digital ID: NDID หรือ ๒) ต้องเป็นลูกค้าของธนาคารมาก่อน โดยจะต้องผ่านการยืนยันตัวตนจากธนาคารต้นทางที่ได้ทำการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าจากการเสียบบัตรประจำตัวประชาชน (dip chip) ที่สาขาหรือเครื่อง ATM ร่วมกับการถ่ายภาพใบหน้าของลูกค้าตามแบบตรวจสอบ liveness ที่ระดับความน่าเชื่อถือของตัวตน (IAL) ๒.๓ ซึ่งเป็นระดับสูงสุดเป็นไปตามมาตรฐานของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) และหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ดังนั้น เมื่อลูกค้าเปิดบัญชีหลักทรัพย์ผ่านช่องทางดังกล่าวแล้ว บริษัทจะใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูล NDID หรือจากธนาคารต้นทาง ประกอบกับภาพถ่ายใบหน้า (selfie) เป็นหลักฐานในการแสดงตนและพิสูจน์ตัวตนของลูกค้า ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้รับจาก NDID หรือจากธนาคารต้นทางจะไม่มี การส่งหลักฐานภาพถ่ายจากบัตรประจำตัวประชาชนของลูกค้าให้กับบริษัท จึงมีประเด็นข้อหารือว่า

๑.๑ บริษัทยังคงมีหน้าที่ขอหลักฐานและจัดเก็บภาพถ่ายจากบัตรประจำตัวประชาชนของลูกค้าเพิ่มเติมอีกหรือไม่

๑.๒ หากบริษัทยังต้องจัดเก็บภาพถ่ายจากบัตรประจำตัวประชาชน บริษัทยังต้องดำเนินการเปรียบเทียบภาพใบหน้าของลูกค้ากับภาพในบัตรประจำตัวประชาชนซ้ำอีกหรือไม่ เนื่องจากระบบ NDID ได้ดำเนินการเปรียบเทียบภาพและจัดส่งผลการตรวจสอบให้บริษัทแล้ว

๑.๓ ในกรณีลูกค้าที่เคยเปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์กับบริษัท โดยยืนยันตัวตนผ่านระบบ NDID แล้ว หากประสงค์จะเปิดบัญชีประเภทอื่นเพิ่มเติม เมื่อพ้นระยะเวลา ๖ เดือน บริษัทจำเป็นต้องตรวจสอบข้อมูลบัตรประจำตัวประชาชนกับกรมการปกครองผ่านระบบ Online DOPA อีกหรือไม่

ประเด็นที่ ๒ บริษัทสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการอนุมัติการเปิดบัญชีผ่านช่องทางออนไลน์จากเดิมที่เจ้าหน้าที่พิจารณาอนุมัติลูกค้าทีละราย เป็นการอนุมัติแบบกลุ่ม (Batch) ซึ่งเจ้าหน้าที่พิจารณาและอนุมัติลูกค้าหลายรายในคราวเดียวกัน ได้หรือไม่

ประเด็นที่ ๓ ตามแนวทางปฏิบัติ เรื่อง การจัดให้ลูกค้าแสดงตน กำหนดว่า กรณีลูกค้าไม่ประกอบอาชีพหรือประกอบอาชีพที่ไม่มีสถานที่ทำงานเป็นหลักแหล่ง สามารถกำหนดให้ใช้ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านหรือที่อยู่ปัจจุบันเป็นอยู่ที่ทำงานได้โดยอนุโลม ซึ่งในกรณีดังกล่าวบริษัทจะเปิดให้ลูกค้าเลือกกรอกที่อยู่ตามทะเบียนบ้านหรือที่อยู่ปัจจุบันเป็นอยู่ที่ทำงาน แต่ในทางปฏิบัติบริษัทพบว่าลูกค้ากลุ่มดังกล่าวมักแจ้งว่าไม่ได้ประกอบอาชีพและไม่กรอกข้อมูลที่อยู่ทำงาน บริษัทสามารถกำหนดให้ระบบบันทึกที่อยู่ปัจจุบันของลูกค้าเป็นอยู่ที่ทำงานโดยอัตโนมัติ (Auto) สำหรับลูกค้ากลุ่มที่ไม่มีสถานที่ทำงานเป็นหลักแหล่งได้หรือไม่ เพื่อให้ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน Anti-Money Laundering Office (AMLO)

ข้อพิจารณา

สำนักงาน ปปง. พิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ประเด็นเกี่ยวกับการแสดงตนและพิสูจน์ตัวตนของลูกค้าที่เปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ทางออนไลน์ สำนักงาน ปปง. ขอแยกพิจารณาตามประเด็นย่อยที่บริษัทขอหารือมา ดังนี้

ประเด็นที่ ๑.๑ เห็นว่า ประเด็นตามที่บริษัทสอบถามมา เป็นประเด็นในเรื่องของการเก็บหลักฐานในการแสดงตนและเพื่อประกอบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนของลูกค้าบุคคลธรรมดา ในกรณีที่บริษัทพึ่งพากระบวนการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลผ่านแพลตฟอร์มของบริษัท NDID หรือฟังก์ชันธนาคาร (ในกรณีที่ลูกค้าเคยเป็นลูกค้าของธนาคารมาก่อน) ในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าที่เปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ทางออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน อันมีประเด็นที่ต้องพิจารณาเช่นเดียวกันกับที่สำนักงาน ปปง. ได้เคยพิจารณาและมีความเห็นไว้แล้วตามบันทึกการตอบข้อหารือ เรื่อง การเก็บหลักฐานประกอบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนของลูกค้า (เรื่องเสร็จที่ กส. ๒/๒๕๖๖)^๑ ซึ่ง สำนักงาน ปปง. ได้วางแนวทางในเรื่องการเก็บหลักฐานประกอบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนของลูกค้า ในกรณีที่มีการพึ่งพาบุคคลที่สามในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าด้วยระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลผ่านแพลตฟอร์มของบริษัท เนชั่นแนลดีจิทัล ไอดี จำกัด (NDID) ไว้แล้ว ซึ่งเกี่ยวกับประเด็นตามที่หารือได้ความพอสังเขปว่า บริษัทต้องขอข้อมูลและหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการแสดงตน แม้ว่าบริษัทจะใช้บริการผ่านระบบ NDID บริษัทยังคงต้องมีข้อมูลและหลักฐานภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนหรือข้อมูลที่ได้จาก Chip เพื่อใช้ในการพิสูจน์ยืนยันว่าเป็นลูกค้ารายนั้นจริง และเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นปัจจุบันของข้อมูลที่แสดงตน ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ประกอบกับประกาศสำนักงาน ปปง. เรื่อง แนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าและการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ดังนั้น ในกรณีที่บริษัทไม่ได้รับหลักฐานภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนของลูกค้าจากผู้ให้บริการ NDID หรือธนาคารต้นทาง บริษัทยังคงมีหน้าที่ขอหลักฐานและจัดเก็บภาพถ่ายจากบัตรประจำตัวประชาชนของลูกค้าเพิ่มเติม

ประเด็นที่ ๑.๒ การเปรียบเทียบภาพใบหน้าของลูกค้ากับภาพถ่ายหน้าบัตรประจำตัวประชาชนเป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า เพื่อพิสูจน์ว่าลูกค้าเป็นเจ้าของข้อมูลและหลักฐานที่ได้จากการจัดให้ลูกค้าแสดงตนจริง (Authentication) โดยจะต้องพิจารณาดำเนินการเปรียบเทียบด้วยวิธีการที่สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการและช่องทางการให้บริการตามที่กำหนดได้ตามประกาศสำนักงาน ปปง. เรื่อง แนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าและการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ดังนั้น หากบริษัทพึ่งพากระบวนการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลผ่านแพลตฟอร์มของบริษัท NDID ให้ดำเนินการเปรียบเทียบภาพใบหน้าของลูกค้ากับภาพถ่ายหน้าบัตรประจำตัวประชาชนด้วยวิธีการที่สอดคล้องกับช่องทางการให้บริการและความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าว่าเป็นลูกค้ารายนั้นจริงแล้ว บริษัทไม่จำเป็นต้องดำเนินการเปรียบเทียบภาพใบหน้าของลูกค้ากับภาพถ่ายหน้าบัตรประจำตัวประชาชนซ้ำอีก แต่บริษัทจะต้องได้รับและจัดเก็บข้อมูลหลักฐานการเปรียบเทียบภาพใบหน้าของลูกค้าที่เป็นข้อมูลจากแหล่งต้นทางที่เชื่อถือได้ (Authoritative / Original source) จากผู้ให้บริการ NDID เนื่องจากถือว่าเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงของลูกค้า ซึ่งบริษัทต้องเก็บรักษาเป็นเวลาสิบปีนับแต่วันที่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์

^๑ บันทึกการตอบข้อหารือ เรื่องเสร็จที่ กส. ๒/๒๕๖๖ เรื่อง การเก็บหลักฐานประกอบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนของลูกค้า (กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖)
<https://sed.amlo.go.th/uploads/content_attachfile/attach_๒๐๒๓๐๒๑๔๕๐๒_๖๓๖๔๐๒๓๓๔๓๓.pdf>

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน Anti-Money Laundering Office (AMLO)

กับลูกค้า ตามมาตรา ๒๒/๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อย่างไรก็ดี สำนักงาน ปปง. ไม่ขัดข้องหากบริษัทมีนโยบายหรือประสงค์ดำเนินการเปรียบเทียบภาพใบหน้าของลูกค้ากับภาพถ่ายหน้าบัตรประจำตัวประชาชนซ้ำอีกครั้ง

ประเด็นที่ ๑.๓ เห็นว่า ตามที่บริษัทสอบถามเป็นประเด็นเรื่องการตรวจสอบความถูกต้อง และความเป็นปัจจุบันของข้อมูลการแสดงผลในกระบวนการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนสำหรับลูกค้าที่ผ่านการพิสูจน์ทราบตัวตนมาแล้ว ซึ่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๒๔ กำหนดให้ในกรณีที่ลูกค้าประสงค์จะทำธุรกรรมครั้งต่อไปหลังจากที่มีการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวไว้ก่อนแล้ว อาจใช้ข้อมูลการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าที่ได้จัดทำไว้แล้วสำหรับลูกค้ารายเดียวกันนั้นก็ได้ แต่ในกรณีที่สงสัยในความถูกต้องของข้อมูลดังกล่าว ก็ให้ระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าในใหม่ และตามข้อ ๖ ได้กำหนดให้ต้องมีการปรับปรุงข้อมูลต่าง ๆ ของลูกค้าที่ใช้ในการแสดงผล การระบุตัวตน และที่นำมาพิจารณาในการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่องไปจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า ประกอบกับตามแนวทางปฏิบัติของสำนักงาน ปปง. เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า สำหรับสถาบันการเงิน ประเภทบริษัท หลักทรัพย์ และบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน^๒ ได้วางแนวทางในเรื่องของการพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้าที่ผ่านการพิสูจน์ทราบตัวตนมาแล้วว่า บริษัทสามารถบริหารความเสี่ยงโดยต้องพิจารณาวิธีการยืนยันตัวตนที่น่าเชื่อถือ (Authentication) ความเป็นปัจจุบันของข้อมูลลูกค้า และการพิสูจน์ทราบตัวตนในครั้งก่อนมีความเข้มข้นเพียงพอต่อการพิสูจน์ทราบตัวตนตามระดับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการในครั้งถัดไป ตามที่ประกาศสำนักงาน ปปง. เรื่อง แนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าและการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงกำหนดไว้หรือไม่ ดังนั้น ในกรณีที่ลูกค้าที่เคยเปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์กับบริษัทประสงค์จะเปิดบัญชีซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทอื่นของบริษัทเพิ่มเติม หากบัญชีประเภทอื่นที่ลูกค้าประสงค์จะเปิดเพิ่มเติมนั้นมีระดับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์แตกต่างจากผลิตภัณฑ์ในครั้งก่อน บริษัทต้องพิจารณาก่อนว่าการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้าในคราวที่ลูกค้าเปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ ครั้งก่อนนั้นมีระดับความน่าเชื่อถือเพียงพอและสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ลูกค้าประสงค์จะเปิดเพิ่มเติมหรือไม่ หากกระบวนการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้าในครั้งก่อนนั้นมีระดับความน่าเชื่อถือไม่เพียงพอและหรือไม่สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้าประสงค์จะเปิดเพิ่มเติม บริษัทต้องดำเนินการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ารายนั้นใหม่ซึ่งรวมไปถึงการดำเนินการตรวจสอบข้อมูลบัตรประจำตัวประชาชนของลูกค้าด้วยวิธีการที่มีระดับความน่าเชื่อถือและสอดคล้องตามระดับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการตามที่ประกาศสำนักงาน ปปง. เรื่อง แนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าและการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงกำหนด ส่วนในกรณีที่ระดับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์ประเภทอื่นของบริษัทที่ลูกค้าประสงค์จะเปิดเพิ่มเติมอยู่ในระดับเดียวกันกับที่ลูกค้าเคยเปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทในครั้งก่อนหรือระดับต่ำกว่า บริษัทต้องทบทวนข้อมูลของลูกค้าและยืนยันว่าข้อมูลลูกค้ามีความเป็นปัจจุบันเพื่อให้มั่นใจว่ายังสามารถระบุตัวตนลูกค้าได้อย่างถูกต้อง และข้อมูลที่มีอยู่มีความครบถ้วนเพียงพอต่อการบริหารความเสี่ยงตามที่กฎหมายกำหนด โดยสามารถนำข้อมูลเดิมที่เคยให้ไว้กับบริษัทไปตรวจสอบกับระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่น่าเชื่อถือได้ หรือให้ลูกค้าตรวจสอบและยืนยันข้อมูลของตนเองแล้ว ตรวจสอบเทียบกับหลักฐานที่ลูกค้าได้แสดงตนไว้แล้วก็ได้ และกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลควรขอหลักฐาน

^๒ สำนักงาน ปปง., “แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า สำหรับสถาบันการเงิน ประเภทบริษัทหลักทรัพย์ และบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน,” มิถุนายน ๒๕๖๕., ๔๙-๕๐.

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน Anti-Money Laundering Office (AMLO)

ในการยืนยันข้อมูลดังกล่าว หรือตรวจสอบข้อมูลกับระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่น่าเชื่อถือ ทั้งนี้ หากบริษัทมีข้อสงสัยในความถูกต้องของข้อมูลดังกล่าว บริษัทก็ควรดำเนินการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ารายนั้นใหม่ซึ่งรวมไปถึงการดำเนินการตรวจสอบข้อมูลบัตรประจำตัวประชาชนของลูกค้าด้วยวิธีการที่มีระดับความน่าเชื่อถือและสอดคล้องตามระดับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการตามที่ประกาศสำนักงาน ปปง. เรื่อง แนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าและการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงกำหนด

ประเด็นที่ ๒ เห็นว่า การพิจารณาจัดสรรเจ้าหน้าที่ของบริษัทสำหรับพิจารณาอนุมัติลูกค้าเป็นกระบวนการภายในซึ่งบริษัทสามารถพิจารณาปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม บริษัทมีหน้าที่ต้องกำหนดและดำเนินการตามนโยบายและระเบียบวิธีการที่เป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งมีสาระสำคัญตามที่กำหนดไว้ในประกาศสำนักงาน ปปง. เรื่อง แนวทางในการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร ของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ซึ่งตามข้อ ๕ (๑) กำหนดให้ในการรับลูกค้าต้องมีการกำหนดกระบวนการเพื่ออนุมัติหรือปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการขอหรือแสวงหาข้อมูลการแสดงตนของลูกค้าและการระบุตัวตนของลูกค้า การตรวจสอบข้อมูลของลูกค้า การพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า การหาผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า การตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการอนุมัติหรือปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การจัดให้ลูกค้าแสดงตน การระบุตัวตนของลูกค้า และการพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ากับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ประกอบกับจะต้องประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงกับลูกค้าทุกรายตั้งแต่สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจจนยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือเมื่อมีการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า และกำหนดระดับความเข้มข้นในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าสำหรับลูกค้าทุกรายให้สอดคล้องกับระดับความเสี่ยง ตามกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ ดังนั้น สำนักงาน ปปง. ไม่ขัดข้องหากบริษัทจะพิจารณาปรับเปลี่ยนการอนุมัติรับลูกค้าของบริษัทจากเดิมที่ให้เจ้าหน้าที่พิจารณาอนุมัติลูกค้าทีละรายเป็นการอนุมัติแบบกลุ่ม (Batch) ซึ่งเจ้าหน้าที่พิจารณาและอนุมัติลูกค้าหลายรายในคราวเดียวกัน แต่บริษัทจะต้องมั่นใจว่าได้ดำเนินการกระบวนการในการรับลูกค้าได้อย่างถูกต้องครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด มีกระบวนการที่สามารถตรวจสอบความครบถ้วน ความถูกต้อง และความสอดคล้องของข้อมูลไม่ว่าจะตรวจสอบโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือบุคคลเพื่อให้สามารถประเมินความเสี่ยงของลูกค้าและดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าทุกรายได้ในระดับความเข้มข้นที่เพียงพอและสอดคล้องกับระดับความเสี่ยง ทั้งนี้ กรณีลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง ในการอนุมัติรับลูกค้าก็ต้องมีกระบวนการให้ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้อนุมัติ ตามที่กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนดด้วย

ประเด็นที่ ๓ เห็นว่า ในกรณีที่ปรากฏว่าลูกค้าไม่ได้ประกอบอาชีพใด ๆ (เช่น ดำรงชีพได้ด้วยเงินมรดก หรือมีผู้เลี้ยงดู เป็นแม่บ้านดูแลลูก ฯลฯ) หรือลูกค้าประกอบอาชีพที่ไม่มีที่ทำงานเป็นหลักแหล่งตามแนวทางปฏิบัติ เรื่อง การจัดให้ลูกค้าแสดงตน^๓ มิได้กำหนดให้ใช้ที่อยู่ปัจจุบันเป็นที่อยู่ทำงานของลูกค้า แต่อุ่นโลมให้ใช้ “ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน” หรือ “ที่อยู่ปัจจุบัน” เป็นข้อมูลที่ต้องจัดให้ลูกค้าแสดงตนในส่วน

^๓ กองกำกับและตรวจสอบ สำนักงาน ปปง., “แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การจัดให้ลูกค้าแสดงตน,” ตุลาคม ๒๕๖๒., ๔.

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
Anti-Money Laundering Office (AMLO)

ของที่อยู่ทำงาน ดังนั้น หากบริษัทกำหนดให้ระบบบันทึกที่อยู่ปัจจุบันของลูกค้าเป็นที่อยู่ทำงานโดยอัตโนมัติ โดยไม่มีการสอบถามหรือยืนยันความประสงค์ในการระบุข้อมูลจากลูกค้า อาจไม่ใช่การดำเนินการที่ทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลของลูกค้าที่ถูกต้องแท้จริง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประเมินและจัดระดับความเสี่ยงของลูกค้ารายนั้นได้

อนึ่ง ตามประกาศสำนักงาน ป.ง. เรื่อง แนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าและการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ข้อ ๗ ได้กำหนดให้ในกรณีที่สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าและการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าที่มีความเข้มงวดแตกต่างจากประกาศฉบับนี้ ให้ถือปฏิบัติตามมาตรการทางกฎหมายที่มีความเข้มงวดมากกว่า บริษัทจึงต้องพิจารณากฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย

(นายวิทยา นิตธีรรม)

รองเลขาธิการฯ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ตุลาคม ๒๕๖๔